

Reflexió sobre el poder

VICENT USÓ I MEZQUITA. *La mirada de Nicodemus.* Eliseu Climent, editor. Col. Narratives 3 i 4. València, 1996.

La novel·la "La mirada de Nicodemus" és la carta de presentació d'un jove narrador valencià, amb la qual va guanyar el premi "Antoni Bru" de narrativa dels premis "Ciutat d'Elx". Aquesta obra ens trasllada a la Roma de 1563, un assassí a sou rep l'encàrrec d'assassinar Cesare da Castel, mestre d'obres de la basílica de Sant Pere que en aquell moment es troba en construcció.

Aquest assassinat accentua els moments difícils que viu l'Església en aquell moment històric; el Concili de Trento està en plena celebració i el papa Pius IV ha de portar a terme unes difícils aliances per arribar a un acord final; d'altra banda ha de fer front a una sèrie d'intrigues que preparen a dintre del Vaticà alguns cardenals per a fer-se amb el poder, i que són l'origen de la mort de Cesare da Castel aprofitada per a posar en marxa una campanya de desprestigi contra un ja vell Michelangelo Buonarroti, arquitecte de la basílica de Sant Pere, acusant-lo de corrupció, per tal de fer-se amb el control de les obres, i aprofitar els beneficis de tot tipus que això comportaria.

Davant d'aquests fets, el Papa mana obrir una investigació per tal d'esbrinar el que hi ha de cert en aquestes acusacions, aleshores comencen a circular una sèrie de papers compromesos, i es desencadena una lluita entre

personatges poderosos; tots ells comencen a moure fitxa com en una gran partida d'escacs, tots sembla que tinguin alguna cosa que ocultar i que el més hàbil pot guanyar la partida. És ací on es nota la categoria com a narrador de Vicent Usó, que ha estructurat la novel·la com una mena de calidoscopi, en el que a cada volta ens presenta el retrat d'un personatge i ens aporta noves dades amb les quals va progressant la intriga, llavors es veu que res no és sobrer, i qualsvol petit detall serà de vital importància uns capítols més avant, cap element queda solt, tots estan perfectament interrelacionats, res no es deixa a l'atzar, i des de l'assassinat que obrí el primer capítol, la intriga anirà desenvolupant-se fins al final amb precisió mil·limètrica, sense perdre l'interès en cap moment.

La novel·la és una reflexió sobre el poder, i ens mostra que el ser humà ha canviat ben poc al cap de més de quatre-cents anys, algunes de les situacions plantejades ens resulten encara ben familiars a finals del segle vint, com l'intentar aconseguir el poder al preu que sigui, servint-se fins i tot de la calúmnia, de la corrupció i de l'assassinat; la utilització dels més desgraciats per a fer els treballs més bruts; la impunitat dels més poderosos que no dubtaran en desfer-se dels seus col·laboradors més febles, fent-los aparèixer com els únics culpables; o d'amagar els fets per raons d'estat.

Josep M. San Abdon